

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

діяльності.

Список використаних джерел:

1. Звернення Президента Асоціації фермерів та приватних землевласників Івана Томича до фермерів, селян. *Фермер України*. № 17–18 (411–412), 1–30 вересня 2017 року.
2. Лось В. О., Очеретін Д. В. Когнітивна модель стратегії управління фермерським господарством. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 3. С. 76–83.
3. Rokita J. Zarządzanie strategiczne. Tworzenie i utrzymywanie przewagi konkurencyjnej, PWE, Warszawa, 2014. 352 s.

Голобородько В. В.,

здобувач вищої освіти СВО-бакалавр,

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування,

Науковий керівник – **Єгорова О. В.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри
економічної теорії та економічних досліджень,

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ПІДХОДИ ЩОДО ВИМІРЮВАННЯ БІДНОСТІ

Бідність є глобальною соціальною проблемою, що існує в усіх країнах світу. Актуальність цієї теми визначається тим, що бідність є у всіх суспільствах, включно з найбагатшими та соціально найрозвинутішими, які мають вільний ринок і підтримують адекватний рівень економічного зростання. Протягом останніх років в Україні ця проблема особливо загострилась у зв'язку з воєнними діями, політичною та економічною нестабільністю.

Під бідністю здебільшого розуміють неможливість внаслідок нестачі коштів підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період часу. Сьогодні у міжнародній практиці існує багато розроблених методик вимірювання рівня та межі бідності.

Згідно концепції абсолютної бідності, бідними є особи, які мають дохід менший за об'єктивно встановлений прожитковий мінімум. Прожитковий мінімум – це розмір вартості нормального функціонування людського організму, достатній для збереження його здоров'я, забезпечення продуктами харчування, а також мінімальним набором непродуктованих товарів та мінімальним набором послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. На думку багатьох авторів, для вимірювання бідності в Україні найбільш доцільно використовувати саме абсолютний підхід.

Відносний підхід виокремлює бідних за отриманням доходів, які дозволяють жити за прийнятим нормальним рівнем життя в конкретному суспільстві в конкретний період.

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Закордонні вчені виокремлюють прямі, непрямі та комбіновані підходи до вимірювання бідності. [1]

Прямим методом вимірювання бідності є суб'єктивний підхід. Суб'єктивна бідність визначається за самооцінкою: людина є бідною, коли вона сама себе ідентифікує з бідністю. Слід зазначити, що розвинені країни світу для вимірювання бідності та визначення соціальної напруженості в суспільстві використовують саме цей підхід.

До непрямих методів відносять визначення політико-адміністративної межі прибутків, відносної межі прибутків, визначення мінімального бюджету засобів до існування (прожитковий мінімум) та кумулятивний індекс депривації.

Комбінований підхід визначає відсоток населення країни, що отримує соціальну допомогу.

Окрім зазначених, використовують також методи:

- стратифікаційний метод, згідно якого бідними вважаються люди, які не можуть забезпечити себе самі через інвалідність, відсутність годувальника або батьків, іммігранти тощо;

- економічний підхід, що виходить з можливості держави надавати матеріальну допомогу певній категорії бідних;

- системний підхід, який передбачає обчислення рівня бідності за доходами на душу населення, середньою тривалістю життя та рівнем освіти;

- структурно-витратний критерій, відповідно до якого бідними вважаються сім'ї, в яких витрати на життєво необхідні товари та послуги перевищують певний відсоток щодо сукупних витрат; [3]

- метод Пітера Таунсенда, передбачає вимірювання кумулятивного індексу депривації – порівняння розподілу прибутків з індексом, який вимірює участь у різних соціальних аспектах життя. За цим методом враховується багатofакторність бідності. [1]

Найуживанішими статистичними характеристиками бідності є її рівень і глибина.

Рівень бідності – це питома вага сімей (домогосподарств, окремих осіб), чий рівень споживання (доходів) нижчий за визначену межу бідності. Динаміка рівня бідності в Україні за методологією Світового банку свідчить, що в останні 3 роки він мав тенденцію до зменшення. Згідно даних СБ, рівень бідності в 2019 році знизився на 2%, порівняно із показником 2018 року – 4%. У 2017 році він становив 4,9%. В 2016 році, порівняно із 2015, він збільшився на 0,6% (рис.1).

Глибина бідності показує розбіжності між доходами бідних і межею бідності.

Також розроблені такі показники, як: індекс бідності (злиденності) населення для країн, що розвиваються (ІБН-1), та індекс бідності населення для

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

розвинених країн (ІБН-2). Ці індекси відображають різні аспекти нестатків у житті людини за трьома основними складовими – довголіттям, рівнем освіти й матеріальним рівнем життя.

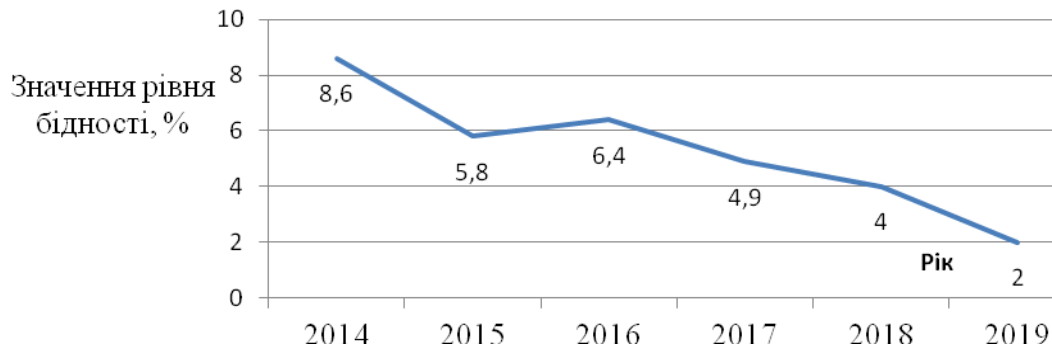

Рис. 1. Динаміка рівня бідності Україні за 2014-2019 роки
за методологією Світового банку [3]

На даний момент в Україні спостерігається поступове покращення сфери людського розвитку, але її стан досі залишається незадовільним. Незважаючи на те, що Україна відноситься до країн з високим рівнем людського розвитку, показник ІЛР є нижчим, порівняно, наприклад, з сусідньою країною – Польщею [4].

Індекс багатовимірної бідності (ІМБ) вимірює аспекти бідності, не пов'язані з доходом і аналізує з якими проявами бідності стикаються люди у повсякденному житті [2].

Отже, бідність є складною проблемою, притаманною всім суспільствам. Її подолання є пріоритетним завданням соціальної політики будь-якої країни. Вищенаведені підходи вимірювання бідності свідчать про різноманітність та поширення застосування в різних країнах. Вважаємо, що скільки бідність є багатоаспектним явищем, доцільно поєднувати кілька методів у її вимірюванні. У світовій практиці дедалі частіше застосовуються саме багатовимірні методи. Декілька підходів можуть доповнювати один одного і, таким чином, враховувати не лише економічні аспекти, а й соціальні.

Список використаних джерел:

1. Empirical poverty research in a comparative perspective / Edited by Hans-Jurgen Andreb et al. University of Bielefeld, 1998. P. 167-179. (дата звернення 04.03.2020).
2. Глобальний Індекс багатовимірної бідності 2019 / ПРООН в Україні. URL : <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/global-multidimensional-poverty-index-2019-.html> (дата звернення 26.02.2020).
3. Рівень бідності в Україні знижується – Світовий банк / Слово і діло. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2019/04/05/novyna/suspilstvo/riven-bidnosti->

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

ukrayini-znyzhuyetsya-svitovuj-bank (дата звернення 04.03.2020).

4. Україна посередині рейтингу в Доповіді ПРООН про стан людського розвитку за 2019 рік / ПРООН в Україні. URL : <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/pressreleases/2019/ukraine-ranks-mid-table-in-undps-2019-human-development-report.html> (дата звернення 26.02.2020).

Губарик О.М.,

к.е.н., доцент кафедри обліку, оподаткування
та управління фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

**СУТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ**

Дослідження діяльності банку демонструє, що невеликий рівень продуктивності стратегії управління економічною безпекою вважається фактором кризових ситуацій у діяльності банку, їх орієнтованості на боротьбу з впливом зовнішніх та внутрішніх загроз, та крім того до запобігання та необхідності нейтралізації можливих ризиків та загроз.

Забезпечення фінансової захищеності банку має опиратися на системний підхід, а формування відповідної концепції безпеки банку потребує розробки стратегії, концепції реалізації, встановлення певних інструментів та етапів безпеки.

У сьогоднішньому банківській сфері винайдена стратегії вважається ефективним інструментом надання довгострокової фінансово-економічної захищеності банку, так як вважається орієнтиром для звершення загальних цілей розвитку банку у динамічному середовищі та пов'язаної з ним невизначеності.

Деякі науковці визначають стратегічне керівництво банківською діяльністю як певний вид управління, орієнтований на розвиток очікуваного фінансового стану певного об'єкта у області, що досягається у довготривалій перспективі (проте до найближчого) також дає можливість істотно змінити якісні характеристики його розвитку, що має незворотні або довгострокові наслідки.

Це визначення відповідає запропонованому нами визначенню фінансово-економічної безпеки банку (рис. 1.) Та вказує на необхідність використання апарату стратегічного управління для забезпечення фінансово-економічної безпеки банку.

Таким чином, висловлюючись про необхідність банку досягти подібного динамічного стану захищеності, конкурентоспроможності та стабільного розвитку, що дає можливість здійснювати контроль над загрозами безпеці АТ